

Religionskunskap

Människor har i alla tider och alla samhällen försökt att förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sociala sammanhang som de ingår i. Religioner och andra livsåskådningar är därför centrala inslag i den mänskliga kulturen. I dagens samhälle, som är präglad av mångfald, är kunskaper om religioner och andra livsåskådningar viktiga för att skapa ömsesidig förståelse mellan människor.

Syfte

Undervisningen i ämnet religionskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om religion och livsåskådning i det svenska samhället och i olika delar av världen. Genom undervisningen ska eleverna få förståelse för hur människor inom olika religiösa traditioner lever med och uttrycker sin religion på olika sätt. Eleverna ska också ges möjlighet att reflektera över vad religion och livsåskådning kan betyda för människors identitet och hur egna utgångspunkter påverkar förståelsen av religion och livsåskådning.

Undervisningen ska allsidigt belysa vilken roll religion kan spela i samhället och hur samhällsförhållanden påverkar utvecklingen av religioner och andra livsåskådningar. Genom undervisningen ska eleverna få kunskaper om hur kristna traditioner har påverkat det svenska samhället och hur kristendomens roll i samhällslivet har förändrats över tid.

Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor och etiska förhållningssätt samt ge eleverna verktyg för att kunna analysera och ta ställning i etiska och moraliska frågor. På så sätt ska undervisningen bidra till elevernas möjligheter att utveckla en personlig livshållning och beredskap att handla ansvarsfullt i förhållande till sig själva och sin omgivning.

Undervisningen i ämnet religionskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- kunskaper om religioner och andra livsåskådningar samt om olika tolkningar och varierande praktiker inom dessa,
- förmåga att kritiskt granska frågor som rör relationen mellan religion och samhälle, och
- förmåga att resonera om etik, moraliska frågor och livsfrågor utifrån olika perspektiv.

Centralt innehåll

Undervisningen i de samhällsorienterande ämnena ska behandla följande centrala innehåll

I årskurs 1–3

Att leva tillsammans

- Migration inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser.

- Skildringar av människors levnadsvillkor förr i tiden, till exempel i barnlitteratur, sånger och filmer. Minnen berättade av människor som lever nu.
- Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel kamratskap, könsroller och döden.
- Samtal om och reflektion över normer och regler i elevens livsmiljöer, däribland i skolan och i digitala miljöer.
- Trafikregler och hur man beter sig i trafiken på ett säkert sätt.

Att leva i närområdet

- Några utmärkande drag i närområdets natur- och kulturlandskap. Spår av den senaste istiden.
- Hemortens historia och vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om livet där under olika tider.
- Kristendomens roll i skolan och på hemorten förr i tiden.
- Centrala samhällsfunktioner, till exempel sjukvård, räddningstjänst och skola.
- Yrken och verksamheter i närområdet.

Att leva i världen

- Miljöfrågor utifrån elevens vardag, till exempel frågor om trafik, energi och livsmedel.
- Rumsliga förutsättningar i natur och miljö för befolkning och bebyggelse, till exempel mark, vatten och klimat.
- Namn och läge på världsdelarna och världshaven samt på länder och platser som är betydelsefulla för eleven.
- Människans uppkomst, vandringar, samlande och jakt samt förändrade levnadsvillkor i samband med övergången till jordbruk.
- Norden befolkas. Människors levnadsvillkor under nordisk stenålder, bronsålder och järnålder.
- Berättelser i antik och nordisk mytologi samt i samisk religion.
- Några högtider, symboler och berättelser inom kristendom, islam och judendom. Några berättelser ur Bibeln och deras innebörder.
- Mänskliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).
- Grundläggande demokratiska principer. Vad åsikts- och yttrandefrihet samt majoritetsprincipen kan innebära i skolan och i samhället.
- Pengars användning och värde. Olika exempel på betalningsformer och vad några vanliga varor och tjänster kan kosta.
- Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Att undersöka verkligheten

- Metoder för att söka information, till exempel textläsning, intervjuer och observationer. Samtal om olika källors användbarhet och tillförlitlighet.
- Jordgloben, analoga och digitala kartor samt storleksrelationer och väderstreck.
- Mentala kartor, till exempel över närområdet, skolvägar eller andra platser som är betydelsefulla för eleven.
- Tidslinjer och tidsbegreppen dåtid, nutid och framtid.

Undervisningen i religionskunskap ska behandla följande centrala innehåll

I årskurs 4–6

Religioner och andra livsåskådningar

- Religionens betydelse i människors liv och människors olika sätt att uttrycka sin religiositet.
- Ritualer och religiöst motiverade levnadsregler samt heliga platser och rum i kristendom, islam och judendom.
- Centrala tankegångar med koppling till ritualer, levnadsregler och heliga platser inom kristendom, islam och judendom, till exempel som de uttrycks i berättelser i Bibeln och andra religiösa urkunder.
- Några huvuddrag inom hinduism och buddhism.
- Likheter och skillnader mellan och inom några religioner.
- Begreppen religion och livsåskådning.

Religion och samhälle

- Hur religioner framställs och representeras på olika sätt i media och i andra sammanhang och hur det kan påverka människors bilder av sig själva och andra.
- Kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu.
- Människors religiösa och livsåskådningsmässiga tillhörigheter i Sverige i dag samt hur detta har förändrats över tid.

Etik och livsfrågor

- Samtal om och reflektion över vardagliga moraliska frågor utifrån elevernas egna argument och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om ansvar, utanförskap, kränkningar, jämställdhet och sexualitet.
- Samtal om och reflektion över livsfrågor utifrån elevernas egna tankar och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om vad som är viktigt i livet och olika föreställningar om vad som händer efter döden.

I årskurs 7–9

Religioner och andra livsåskådningar

- Vad religion och livsåskådning kan betyda för människors behov av mening, gemenskap, identitet och förståelse av omvärlden.
- Centrala tankegångar inom kristendom, islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Likheter och skillnader i religiösa tolkningar och praktiker mellan och inom olika religioner. Huvudinriktningar inom kristendom och andra religioner.
- Tolkning av och samtal om religiös och livsåskådningsmässig symbolik och mening i Bibeln och andra religiösa urkunder, samt i ritualer och estetiska uttryck.
- Religionernas uppkomst, spridning och geografiska utbredning i dag.
- Orientering om sekulära livsåskådningar och livshållningar, till exempel humanism och ateism.

Religion och samhälle

- Kritisk granskning av hur religion och religiositet framställs och representeras på olika sätt i media och i andra sammanhang och hur det kan påverka individer och samhället i stort.
- Från enhetskyrka till religiös mångfald och sekularisering i det svenska samhället. Religionens betydelse i samhället i Sverige jämfört med några andra delar av världen.
- Konflikter och samförstånd mellan olika religiösa och olika sekulära synsätt, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på kvinnors och mäns roller.

Etik och livsfrågor

- Grundprinciper inom några etiska modeller, till exempel konsekvensetik och pliktetik.
- Analys av och reflektion över etiska frågor utifrån elevernas egna argument samt utifrån tolkningar inom religioner och andra livsåskådningar och utifrån etiska modeller. Sådana frågor kan till exempel handla om frihet, rättvisa och solidaritet.
- Samtal om och reflektion över livsfrågor utifrån elevernas egna tankar samt utifrån tolkningar inom religioner och andra livsåskådningar. Sådana frågor kan till exempel handla om identitet, kärlek, sexualitet och meningen med livet.

KUNSKAPSKRAV I ÄMNET RELIGIONSKUNSKAP

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper i samhällsorienterande ämnen i slutet av årskurs 3

Eleven visar grundläggande kunskaper om geografiska och historiska förhållanden, samhällsförhållanden och religiösa traditioner. Eleven beskriver likheter och skillnader samt orsaker och konsekvenser i sammanhang som är relevanta för ämnena. Eleven samtalar om människors livsfrågor och levnadsvillkor samt om miljöfrågor och andra samhällsfrågor ur olika perspektiv.

Eleven använder begrepp, metoder och verktyg från de samhällsorienterande ämnena.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven visar **grundläggande** kunskaper om religioner. Eleven för **enkla** resonemang om likheter och skillnader mellan och inom några religioner samt om vad religion kan betyda för människor.

Eleven visar **grundläggande** kunskaper om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **enkla** resonemang om moraliska frågor och livsfrågor.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 6

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven visar **goda** kunskaper om religioner. Eleven för **utvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan och inom några religioner samt om vad religion kan betyda för människor.

Eleven visar **goda** kunskaper om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **utvecklade** resonemang om moraliska frågor och livsfrågor.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 6

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om religioner. Eleven för **välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan och inom några religioner samt om vad religion kan betyda för människor.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om moraliska frågor och livsfrågor.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven visar **grundläggande** kunskaper om religioner och andra livsåskådningar. Eleven för **enkla** resonemang om likheter och skillnader i centrala tankegångar och religiösa praktiker mellan och inom olika religioner samt om vad religion och livsåskådning kan betyda för människor.

Eleven för **enkla** resonemang om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **enkla** resonemang om etik, moraliska frågor och livsfrågor.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven visar **goda** kunskaper om religioner och andra livsåskådningar. Eleven för **utvecklade** resonemang om likheter och skillnader i centrala tankegångar och religiösa praktiker mellan och inom olika religioner samt om vad religion och livsåskådning kan betyda för människor.

Eleven för **utvecklade** resonemang om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **utvecklade** resonemang om etik, moraliska frågor och livsfrågor.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om religioner och andra livsåskådningar. Eleven för **välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader i centrala tankegångar och religiösa praktiker mellan och inom olika religioner samt om vad religion och livsåskådning kan betyda för människor.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om frågor som rör relationen mellan religion och samhälle.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om etik, moraliska frågor och livsfrågor.